

Sygn. akt IV KO 146/21

POSTANOWIENIE

Dnia 1 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 1 marca 2022 r.

na posiedzeniu

w sprawie **P. B.**

skazanego za czyn z art. 280 § 2 k.k. i in.

kwestii przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 3 lipca 2018 r., sygn. akt II AKa (...),

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 17 października 2017 r., sygn. akt VI K (...)

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił

**odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec
jego oczywistej bezzasadności.**

UZASADNIENIE

Pismem zatytułowanym „wniosek” z dnia 4 października 2021 r. P. B. zwrócił się o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 3 lipca 2018 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 17 października 2017 r., sygn. akt VI K (...). Jako podstawę wznowieniową wskazał przepis art. 540 § 1 i 2 k.p.k., w związku z prawomocnym skazaniem J. K. za przestępstwo fałszywych zeznań w sprawie II K (...). Ponadto skarżący podniósł, że nie miał w postępowaniu zagwarantowanego prawa do obrony z uwagi na fakt, że J. K. nie stawiała się na wezwania i jej zeznania zostały odczytane pomimo sprzeciwu.

Jednocześnie skazany zwrócił się z wnioskiem o wyznaczenie obrońcy z urzędu w celu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z treści wniosku o wznowienie postępowania wynika jego oczywista bezzasadność, uzasadniająca odmowę przyjęcia tego wniosku bez podejmowania czynności zmierzających do usunięcia jego braków formalnych (art. 545 § 3 k.p.k.). Na wstępie przypomnieć należy, że instytucja wznowienia postępowania należy do kręgu nadzwyczajnych środków zaskarżenia, których procesowe uruchomienie może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie. Katalog okoliczności otwierających drogę do wystąpienia z inicjatywą wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia w drodze wznowienia postępowania, zawierają przepisy art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k. Podkreślenia nadto wymaga, że prawodawca nałożył na sąd wznowieniowy obowiązek kontrolowania wniosku z perspektywy tego, czy odwołuje się do wskazanych wyżej podstaw wznowieniowych już na pierwszym etapie tej kontroli. Przepis art. 545 § 3 k.p.k. stanowi bowiem, że sąd orzekając jednoosobowo, odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od osoby wymienionej w § 2 art. 545 k.p.k. (czyli prokuratora, adwokata, radcy prawnego albo radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej), bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Na postanowienie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do tego samego sądu orzekającego w składzie trzech sędziów. Pod pojęciem „oczywistej bezzasadności wniosku” należy rozumieć (poza sytuacją wymienioną wprost w powołanym przepisie, a związaną ze swoistym stanem „*rei iudicatae*”) takie przypadki, w których w rzeczonym wniosku, jako przyczynę wznowienia postępowania wskazano okoliczność niemieszczącą się w ustawowych podstawach wznowienia postępowania, albo też w ogóle nie podano żadnych podstaw wznowienia. Oczywiście bezzasadny jest również wniosek, w którym co prawda formalnie odwołano się do wskazanej w kodeksie postępowania karnego podstawy wznowieniowej, ale nie wyeksponowano konkretnych okoliczności przemawiających za wznowieniem postępowania albo przywołano okoliczności, które w powołanej podstawie wznowieniowej ewidentnie się nie mieszczą.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że wyartykułowana w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. podstawa wznowieniowa, określona mianem *propter falsa*, zachodzi wtedy, gdy w związku z postępowaniem dopuszczono się

przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia. Prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 21 czerwca 2021 r., sygn. akt II K (...) (przesłany przez skazanego do sprawy IV KO (...)), skazujący J. K. za to, że w dniu 2 listopada 2015 r. w T., woj. (...), chcąc aby K. S., po uprzednim pouczeniu o odpowiedzialności karnej grożącej za składanie fałszywych zeznań w toku przesłuchania prowadzonego przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w T., na potrzeby postępowania przygotowawczego prowadzonego pod nadzorem Prokuratury Rejonowej w C. pod sygn. PR 2 Ds. (...) złożyła fałszywe zeznania, odnośnie pomówienia P. B. o kierowanie wobec niej oraz K. S. gróźb karalnych, nakłaniała ją do tego, tj. za występki z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k., rzeczywiście potwierdza fakt, że w związku z postępowaniem, którego dotyczy wniosek o wznowienie, dopuszczono się przestępstwa. Brak jest jednak podstaw do przyjęcia, że okoliczność ta mogła mieć jakikolwiek wpływ na treść zapadłego w tym postępowaniu orzeczenia. K. S., podczas przesłuchania na rozprawie głównej w sprawie VI K (...), oświadczyła, że nie podtrzymuje zeznań złożonych w postępowaniu przygotowawczym, bo „A. prosiła ją, aby złożyła zeznania o takiej treści” (k. 778 v. akt sprawy VI K (...)). Kwestia ta była szczegółowo badana przez sąd pierwszej instancji i w konsekwencji doprowadziła do uniewinnienia P. B. od popełnienia czynów zarzuconych mu w punktach V i VI aktu oskarżenia, tj. kierowania w dniu 19 i 20 października 2015 r. w T. i gróźb pozbawienia życia wobec K. S. (k. 1049 – 1065, 1190 v. – 1191 akt sprawy VI K (...)).

Co więcej, w postępowaniu wznowieniowym zainicjowanym wnioskiem obrońcy P. B., a toczącym się pod sygnaturą IV KO (...), Sąd Najwyższy badał już kwestię wpływu na treść wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 17 października 2017 r., sygn. akt VI K (...), utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 3 lipca 2018 r., sygn. akt II AKa (...), przestępstwa składania fałszywych zeznań popełnionego przez K. S. podczas przesłuchania w toku toczącego się w tej sprawie postępowania przygotowawczego. Rozpoznawany w tym postępowaniu wniosek o wznowienie został złożony w związku z prawomocnym skazaniem, na mocy wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 9 maja 2019 r., sygn. akt II K (...), K. S. za występki z art. 233 § 1 k.k. i z art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. polegający na tym, że „w dniu 2 listopada 2015 r. w T., woj. (...), będąc prawidłowo pouczona o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań w toku przesłuchania prowadzonego przez funkcjonariusza Komisariatu Policji w T. w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową w C. pod sygn. akt PR 2 Ds. (...), będąc przesłuchiwaną w charakterze świadka, zeznała nieprawdę co do okoliczności kierowania przez P. B. gróźb karalnych na jej szkodę w dniu 19

października 2015 roku oraz na szkodę J. K. w dniu 20 października 2015 roku przy czym zeznaniami tej treści pomówiła P. B. o takie postępowanie, które mogło poniżyć go w opinii publicznej”. Przedmiotowy wniosek został przez Sąd Najwyższy oddalony. W uzasadnieniu postanowienia oddalającego ów wniosek jednoznacznie wskazano, że prawomocne skazanie K. S. nie miało żadnego wpływu na treść wyroków zapadłych w postępowaniu objętym wnioskiem o wznowienie postępowania. Sąd Najwyższy trafnie bowiem zauważył, że organ *meriti* dokładnie znał i wziął pod uwagę okoliczności złożenia przez K. S. zeznań w pierwszym stadium procesu i w konsekwencji, dając im wiarę jedynie w części, uniewinnił P. B. od popełnienia czynów zarzuconych mu w punktach V i VI aktu oskarżenia (czyny mające być popełnione na szkodę K. S.). Sąd wznowieniowy słusznie nadto skonstatował, że skazanie K. S. za ww. przestępstwo nie mogło mieć jakiegokolwiek wpływu na rozstrzygnięcie skazujące P. B. za przestępstwo fizycznego i psychicznego znęcania się nad J. K., a to z uwagi na fakt, iż w tym zakresie kluczowe znaczenie miały zeznania pokrzywdzonej korespondujące z innymi dowodami.

Prawomocne skazanie J. K. ww. wyrokiem Sądu Rejonowego w C. nie dezaktualizuje tych stwierdzeń. J. K. nie została jednak skazana za czyn polegający na tym, iż w postępowaniu objętym wnioskiem o wznowienie sama składała fałszywe zeznania, ale wyłącznie za to, że podlegała do popełnienia składania fałszywych zeznań (w zakresie gróźb karalnych) K. S..

Druga z podnoszonych przez wnioskodawcę okoliczności, tj. nieprzesłuchanie J. K. na rozprawie i poprzestanie na odczytaniu jej zeznań, co w ocenie autora wniosku miało pozbawić go prawa do obrony, nie mieści się natomiast w żadnej ze wskazanych w kodeksie postępowania karnego podstaw wznowieniowych.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy uznał, że osobisty wniosek skazanego o wznowienie postępowania jest bezzasadny w stopniu oczywistym, co uzasadnia odmowę jego przyjęcia, bez podjęcia czynności zmierzających do usunięcia braków formalnych tego wniosku (art. 545 § 3 k.p.k.).